

IIN OSUUSKAUPPA R. L.

TOIMINTAKERTOMUS

VUODELTA

1938

Iin Osuuskaupan r.l.

varsinainen

KEVÄTKOKOUS

pidetään osuuskaupan pirtissä
Iin asemalla maaliskuun 25
p:nä (Marianpäivänä) klo 12.
Kokouksessa käsitellään sääntöjen 26 §:ssä sekä osuuskunnan kaikkien myymälöiden seinillä olevissa ilmoituksissa yksityiskohtaisesti luetellut asiat.

Iissä, helmikuun 23 p:nä 1939.

Iin Osuuskauppa r. l.

Hallintoneuvosto

Taloustilanne Suomessa v. 1938.

Suhdannekehitys maassamme vuoden 1938 aikana jäi jossakin määrin epämääräiseksi, pääsuunnan kuitenkin ollessa laskeva. Varsinkin vientiteollisuus joutui kärsimään vuoden aikana alanevista hinnoista ja voinvientiä lukuunottamatta vientimäärienkin vähenemisestä. Sen sijaan kotimarkkinateollisuus ja varsinkin rakennustoiminta kehittyivät verraten edullisesti. Viennin määrä oli vuonna 1938 11 % alempi kuin edellisenä vuonna. Hintataso sen sijaan oli keskimäärin 1 % korkeampi. Tästä johtuen pieneni viennin kokonaisarvo kuluneena vuonna n. 10 %. Tuonnin määrä oli vuonna 1938 miltei tarkalleen sama kuin edellisenä vuonna, mutta hinnat olivat viime vuonna keskimäärin runsaasti 7 % alemmat kuin edellisenä vuonna ja tästä johtuen myöskin tuonnin kokonaisarvo jäi vuonna 1938 runsaasti 7 % edellisen vuoden tasoa alhaisemmaksi. Kauppatase, joka vuonna 1937 vielä oli 73 milj. markalla vientivoittoinen, muuttui viime vuonna 181 milj. markalla tuontivoittoiseksi. Siitä huolimatta maksutaseen, joka vuonna 1937 oli 730 milj. markalla tulovoittoinen, on vuonna 1938 edelleenkin laskettu olevan tulovoittoinen 300 milj. markalla.

Maamme sisäinen tukkuhintain kehitys, jossa käänne tapahtui jo vuoden 1937 keväällä ja käännöns laskevaan suuntaan saman vuoden syksyllä, on vuoden kuluessa yhä jatkunut alenevaan suuntaan. Suurin on hintojen lasku ollut vientitavaroissa, joissa se on 20 %, sen jälkeen tuontitavaroissa, joissa lasku on ollut 12 %, kotimarkkinatavarain hinnan laskun ollessa vähäisemmän eli 4 %. Hintojen lasku näyttää kuitenkin pysähtyneen syyspuolella, minkä jälkeen kehitys on ollut jokseenkin tasaista. Elinkustannusindeksi nousi edelliseen vuoteen verraten n. 3 % pääasiassa vuokrien nousun johdosta ravintokustannusten pysyessä jokseenkin ennallaan.

Rahatilanne on kuluneena vuotena edelleenkin pysynyt helppona, vaikkakin lievää kiristymistä on ollut havaittavissa vuoden loppupuolella. Rahalaitosten ottolai-

naus on edelleen kasvanut enemmän kuin luotontarve, joten pankkien kassat paisuivat yhä suuremmiksi. Viimeisen neljänneksen alkaessa tässä suunnassa kuitenkin tapahtui käännös lisääntyneen talletusten ottojen johdosta.

Sato oli kuluneena vuonna suurempi kuin koskaan aikaisemmin. Vuonna 1937 sadon arvo arvioitiin 7 600 milj. markaksi. Viime vuoden sadon arvo lasketaan n. 8 000 milj. markaksi eli 400 milj. markkaa suuremmaksi kuin edellisenä vuonna.

Kotimaankauppa lisääntyi vielä viime vuodenkin aikana, hintojen alenemisesta huolimatta. Suomen Pankin tilaston mukaan lisääntyi 9 suurimman tukkuliikkeen, joihin osuustoiminnallisetkin tukkuliikkeet kuuluvat, myynti 6.5 %. Edistysmielisten osuuskauppojen myynti lisääntyi 12.7 % ja OTKn myynti 9.2 %.

Maamme talouselämän tulevaisuuden näköalat eivät tällä hetkellä näytä erittäin valoisalta. Englannissa, joka suurimpana puu- ja karjataloustuotteidemme ostajana oleellisesti vaikuttaa meidän taloustilanteeseemme, ei ole taloustilanteen paranemisen merkkejä näkyvissä. Puutavaran kantohinnat laskivatkin vuoden kuluessa n. puolella ja saatujen tietojen mukaan nousee tänä talvena hakattavan ja ajettavan puutavaran määrä vain 58.3 % :iin edellisen talven vastaavasta määrästä. Tämä merkitsee varsinkin maaseudulla, mutta myös teollisuuskeskuksissa asuvan väestön ostokyvyn huomattavaa vähenemistä. Paikoittain voimakkaasti toimiva rakennusteollisuus sitä vastoin yhä edelleen antaa osalle väestöstämme tuloja. Osuuskauppojen on todennäköisesti jälleen valmistauduttava ottamaan vastaan huomampia aikoja.

Työolot liikkeemme toimialueella olivat kuluneen vuoden aikana verrattain hyvät ja palkat metsätöissä jonkun verran paremmat kuin edellisenä vuonna. Työtilanne pysyi suotuisana syksyyn asti, jolloin työttömyyttä alkoi ilmetä, ensin Yli-lissä olevain myymäläin alueilla ja marras—jouluukuussa myös lissä. Puutavaramarkkinoilla vallinnut laskusuunta teki sekä ostajat että myyjät pidättyväisiksi, josta johtui, että metsätöitä ei paikkakunnallamme syyskaudella ollut.

Sato kuluneena vuonna muodostui seudullamme paremmaksi, kuin ehkä koskaan aikaisemmin.

Liikkeemme toiminta kuluneena vuonna kehittyi suotuisaan suuntaan. Vasta marras—joulukuulla tapahtui, että huonojen työolojen vaikutus tuntui myös liikevaihdossamme. Marras—joulukuussa tapahtuneesta myyminlaskusta huolimatta kohosi liikevaihto kuluneen vuoden aikana 14.88 % edellisen vuoden myyntiä suuremmaksi. Liiketoiminnan tulos muodostui myös tyydyttäväksi.

Jäsenet.

Kertomusvuoden aikana liittyi osuuskuntaamme uusia jäseniä täsmälleen 100. Kuoleman kautta erosi 13, paikkakunnalta poismuuton y.m. syiden tähden 6, joten jäsenmäärä lisääntyi 81:llä, ollen vuoden lopussa 1.349. Huomattavin osa uusista jäsenistä liittyi syksyllä toimeenpannun jäsenhankintarynnäkön aikana.

Ammattinsa perusteella jakaantui jäsenistö seuraavasti:

	Naisia	Miehiä	Yhteensä
Tilallisia ja its. tilojen vuokr.	66	304	370
Pientilallisia ja torppareita ..	28	121	149
Maanviljelystyöväkeä	32	152	184
Pikkuliikkeen harj. ja liikeapul.	6	10	16
Teollisuustyöväkeä	20	199	219
Muuta työväkeä	70	252	322
Muita	—	82	82
Ryhmäjäseniä	—	—	7
Yhteensä	222	1.120	1.349

Edelläoleviin numeroihin sisältyy lukuisasti n.s. »paperijäseniä« (kuolleita, paikkakunnalta pois muuttaneita). Kuluvan vuoden aikana suoritettava jäsenluetteloiden tarkistus tulee jonkun verran pienentämään edelläolevia numeroita.

Toimipaikat.

Liikkeellämme on nykyisin 10 sekatavaramyymälää, joista 5 sijaitsee Iin, 4 Yli-Iin ja 1 Kuivaniemen kunnassa. Lisäksi liikkeellä on leipomo, leipämyymälä ja

konttori Iin Haminassa ja keskusvarasto Iin asemalla. Toukokuun lopussa lopetettiin Yli-Iin Karjalankylässä sijainnut Pahkalan jakamo, ollen jakamoita vuoden lopussa 5.

Liikevaihto.

Jo useamman vuoden aikana vallinnut noususuunta jatkui edelleen kertomusvuonna marraskuuhun asti, jolloin työttömyyttä paikkakunnallamme alkoi huomattavammin ilmetä. Marras- ja joulukuussa ei liikevaihto enää jaksanut kohota edellisen vuoden vastaavien kuukausien määriin. Tilikauden aikana lisääntyi liikevaihto mk 719.186:84 eli 14.88 %. Vuoden aikana tapahtuneet hintain laskut huomioon ottaen, on välitettyjen tavarain määrä lisääntynyt enemmän kuin liikevaihto.

Liikevaihto eri kuukausina oli:

Tammikuu ..	320.555:71	+	80.308:06	eli 33.42 %
Helmikuu ..	330.586:85	+	57.906:40	„ 21.27 „
Maaliskuu ..	416.716:74	+	112.427:37	„ 36.94 „
Huhtikuu ..	535.974:55	+	11.302:05	„ 26.2 „
Toukokuu ..	575.388:50	+	117.272:30	„ 25.06 „
Kesäkuu ...	542.731:03	+	87.590:83	„ 19.24 „
Heinäkuu ..	508.358:80	+	76.451:08	„ 17.7 „
Elokuu	492.989:70	+	82.163:73	„ 20. „
Syyskuu ..	522.687:02	+	92.622:79	„ 21.54 „
Lokakuu ..	460.454:77	+	27.791:98	„ 6.42 „
Marraskuu ..	389.672:85	—	33.919:27	„ 8. „
Joulukuu ..	455.794:73	—	92.860:48	„ 16.92 „
Mk. 5.551.911:25		+	719.186:84	eli 14.88 %

Liikevaihto jakautui toimipaikkain kesken seuraavasti:

N:o Myymälä

1. Hamina ..	1.078.998:—	+	180.573:25	eli 20.1 %
2. Pohjois-Ii	765.934:30	+	67.361:40	„ 9.6 „
3. Asema ..	828.979:10	+	200.724:05	„ 31.9 „
4. Olhava ..	365.267:05	+	19.664:80	„ 5.6 „
5. Kuivaniemi	204.367:75	—	103.109:90	„ 33.5 „
6. Jakkukylä	323.237:85	+	20.994:25	„ 6.9 „

7. Siurua ..	472.774:34	+	51.931:31	eli	12.3	%
8. Tannila ..	337.242:55	—	26.725:70	„	7.3	„
9. Alaranta .	415.769:95	+	43.563:45	„	11.7	„
10. Kauko *) .	193.077:25	+	78.531:15	„	68.5	„
Leipämyymälä	201.017:45	+	56.236:90	„	38.8	„
Ojakyl. jakamo	123.343:60	+	1.697:20	„	1.4	„
Keskusvarasto	241.902:06	+	127.744:58	„	111.2	„
			Mk. 5.551.911:25	+	719.186:84	eli 14.88 %

Eri kuntain kesken jakautui myynti seuraavasti:

Iin kunta	4.021.211:51
Yli-Iin kunta	1.326.331:99
Kuivaniemen kunta	204.367:75

Myynti osuuskunnan jäsentä kohden oli 4.115:50
(v. 1937 3.836:—).

Leipomo.

Leipomon valmistuksen nettoarvo oli viime vuonna 214.465:61 ja on siinä lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna 68.835:04 eli 47.27 %. Leipomon tuotannon lisäys oli suhteellisesti paljon suurempi kuin liikevaihdon. Osa tuotannosta myytiinkin jälleenmyyjille.

Tavarain hankinta.

Tavarain hankinta keskittyi pääasiassa kaupalliseen keskusjärjestöömme Osuustukkukauppaan r.l. Alla olevasta taulukosta selviää miten hankinnat jakautuivat eri myyjien kesken:

OTK:lta	4.412.785:11	89.	%	ostoista
KK:lta	46.396:75	0.93	„	„
Muilta osuuskaupoilta	94.570:15	1.91	„	„
Käteisostot	294.804:25	5.94	„	„
Ostot yksityisiltä	109.698:05	2.22	„	„
		Yht. Mk. 4.958.254:31	100.	% ostoista

Käteisostoihin sisältyvät liikkeemme jäseniltä ja asiakkailta ostetut maataloustuotteet ja metsänriista.

*) Toiminut 8. 5. -37 alkaen.

Yksityisiltä ostoihin, ostot virvoitusjuomatehtailta, maataloustuotteiden välittäjiltä ja yksityisiltä tukkuliikkeiltä.

Ostetut tavarat jakautuivat eri ryhmiin seuraavasti:

Ravinto- ja nautintoaineet	3.275.866:24	66.07 %
Taloustavarat	126.630:96	2.55 „
Lyhyttavarat	75.090:18	1.52 „
Rautatavarat ja rak.-ain.	744.936:38	15.02 „
Kankaat, valmiit vaatteet y.m.s. ja teollisuustavarat	521.273:74	10.52 „
Jalkineet, nahka- ja valjas- tavarat	214.456:81	4.32 „

Tavaravarastojen vaihtumisnopeus on viime vuodesta hiukan parantunut.

Säästökassa.

Säästökassaan talletettiin kertomusvuoden aikana 431 erässä Mk. 491.606:— ja otettiin ulos samoin 431 erässä Mk. 373.229:49. Korkoja liitettiin pääomiin Mk. 45.340:46. Talletukset olivat 31. 12. -38 Mk. 1.224.904:64 ja on siinä lisäystä edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna Mk. 163.716:97.

Uusia talletustilejä avattiin 53 ja entisiä lopetettiin 27, joten tallettajain luku lisääntyi 27:llä, ollen vuoden päättyessä 825. Talletuskorko oli 4 % ja liitettiin korot pääomiin puolivuositain.

Kiinteistöt.

Uusia myymäläkiinteistöjä ei kertomusvuoden aikana hankittu. Kiinteistöjen arvo lisääntyi kuluneena vuonna Mk:lla 24.587:62. Arvon lisäyksen aiheutti Olhavan myymälärakennuksen maalaus, joka tuli maksamaan Mk. 1.876:15 sekä viime syksynä keskusvarastolle rakennettu kellari, jonka rakennuskustannukset olivat Mk. 22.711:47.

Kiinteistökulujentilille kirjattuja kiinteistökorjauksia suoritettiin kuluneen vuoden aikana Mk:n 45.166:32 arvosta. Huomattavimmat korjaukset olivat: konttorirakennuksessa, vesikaton uusiminen, rakennuksen vuoraus ja sisäremontti, joka tuli maksamaan Mk. 24.885:—

sekä liikkeenhoitajan asunnon ulkokuonerakennusten korjaus ja saunan teko Mk. 14.953:42.

Suoritetut korjaukset paransivat kiinteistöjen kuntoisuutta huomattavasti, joten kiinteistöpoistoja ei tehty. Kiinteistöjen kirjanpitoarvo vuoden päättyessä oli Mk. 851.717:62.

Kalustot.

Kalustossa suoritetut korjaukset, Mk. 6.883:09, olivat kulunkiluontoisia, joita ei arvotilille kirjattu. Kun kalustosta vuoden lopussa tehtiin 10 % poisto, jäi kirjanpitoarvoksi Mk. 118.480:—.

Vakuutukset ja huolto.

Viidensadan markan suuruisen haudausvakuutuksen on liike kustantanut henkilöille, jotka ovat vähintään kolme vuotta olleet liikkeemme jäsenenä (eivätkä liittyessään ole täyttäneet viittäkymmentä vuotta) ja ovat vuosittain palauttaneet ostomerkkejä vähintään 2.000 markan arvosta.

Vakuutettuja oli kertomusvuonna 395 ja kuolemantapauksia sattui 15.

Haudausvakuutus suoritettiin allamainittujen jäsenten omaisille:

Juho Saarela	Tapani Kyrönniemi
Juho Tanninen	Antti Smarin
Jaakko Argilander	Kustaa Virkkula
Kaisa Ruonakangas	Matti Siurua
Jaakko Rajala	Taneli Ojala
Anna-Beata Jakkila	Matti Viitala
Anna Ellilä	Heikki Lalli
Kalle Kauppi	

Tapaturmavakuutukset:

Lain mukaisesti on osuuskunnan koko henkilökunta tapaturmavakuutettu Palo- ja Tapaturmavakuutusyhtiö Kansassa.

Palovakuutukset:

Kertomusvuoden päättyessä oli osuuskunnan omaisuus palovakuutettu Kansa-yhtiössä seuraavasti:

Kiinteistöt	854.000:—
Kalustot	190.000:—
Tavaravarastot	1.445.000:—
	Yht. Mk. 2.489.000:—

Valistustyö.

Osuuskaupallista valistustyötä — sekä suullista että kirjallista — tehtiin entiseen tapaan.

Osuuskauppajuhlia järjestettiin toimialueellamme lokakuun aikana 11 sekä lastenjuhlia 3. Juhlapuhujana oli KK:n toimihenkilö herra Armas Siimes, muusta ohjelmasta huolehti liikkeemme henkilökunta.

Liikkeen varoilla tilattiin Kuluttajain Lehteä kaikille sitä haluaville jäsenille sekä jäsenhankintarynnäkön aikana henkilöille, jotka ovat asiakkaitamme, mutta eivät vielä liikkeemme jäseniä. Kuluttajain Lehteä tuli toimialueellemme 851 vuosikertaa. »Osuusliike«-lehteä, joka käsittelee hallintoelimille tärkeitä liikkeenhoidollisia kysymyksiä, tilattiin kaikille hallintoelinten jäsenille sekä henkilökunnalle »Työtoveri«-lehteä, joka on toimihenkilöiden ammattilehti.

Jäsenhankintakaudella levitettiin osuustoiminnallisia peruskysymyksiä selvitteleviä lentolehtisiä ei-jäsenten keskuuteen.

Osa toimihenkilöistämme on täydentänyt tietojansa ja ammattitaitoansa opiskelemalla KK:n kirjeellisillä kursseilla. Toimihenkilöitämme ja hallintoelinten jäseniä on myös osallistunut KK:n ja Pohjolan Osuuskaupalliston järjestämille opastuskursseille. N.M.-toimikunnat ovat toimineet Haminan, Pohjois-Iin, Alarannan, Olhavan, Kuivaniemen, Jakkukylän ja Siuruan myymäläin alueella. Toimintaa on ollut pääasiassa talvikaudella, jolloin ompeluiltoja on järjestetty. Ompeluilloissa valmistetut käsityöt ja toimikuntien hankkimat vaatetus-tarvikkeet, joiden arvo oli n. 2.200:— markkaa on jaettu liikkeemme vähävaraisten perheiden lapsille.

Edustus.

Liikettä edustamassa keskusjärjestöjen: Kulutus-osuuskuntien Keskusliiton (KK), Osuustukkukaupan r.l. (OTK) ja Kansa-yhtiöiden kokouksissa on ollut H. H. Niskanen, Pohjolan Osuuskauppaliiton liittokokouksessa äänivaltaisena Hannes Kaikkonen, vara- ja lisäedustajina Heikki Räihä ja Karl Jurva, puhelin- y.m. yhtiöiden kokouksissa Yrjö Salonen.

Hallinto ja hoito.

Osuuskuntakokouksia pidettiin kuluneen vuoden aikana kaksi ja käsiteltiin niissä yhteensä 26 asiaa. Jäseniä oli kevätkokouksessa 52 ja syyskokouksessa 32.

Jäsenten aluekokouksia pidettiin jokaisen myymälän alueella kaksi kertaa ja käsiteltiin näissä osuuskuntakokouksessa esille tulevia ja paikallista myymälää koskevia asioita.

Hallintoneuvosto kokoontui kuluneen vuoden aikana 6 kertaa käsitellen 54 asiaa. Hallintoneuvostoon kuuluivat: K. Viinamäki ja H. Paldanius, Etelä-Listä. H. Kaikkonen, Ii, Ojakylä. J. Kantola ja J. Sarkkinen, Pohjois-Listä. Juho Kaisto, Yli-Ii, Siurua. Aug. Jalo, Yli-Ii, Tannila. H. Laurila, Yli-Ii, Jakkukylä. E. Ravaska, Ollava. Kustaa Raappana, Ii, Alaranta. Olli Paaso, Ii, asema. Ida Tapio, Myllykangas, ja neuvottelevana jäsenenä Aug. Kaukko, Yli-Ii, Kaukko.

Hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi K. Viinamäki, varapuheenjohtajana H. Paldanius ja sihteerinä H. Kaikkonen.

Johtokuntaan kuuluivat: M. Halonen, J. Lienes, H. H. Niskanen, E. Tolonen sekä liikkeenhoitaja, joka toimii johtokunnan puheenjohtajana.

Liikkeenhoitajana oli kesäkuun 10 päivään asti Yrjö Salonen ja sen jälkeen Lauri Grönroos. Johtokunnan sihteerinä toimi H. H. Niskanen. Vuoden ajalla koontui johtokunta 27 kertaa ja käsitteli 227 asiaa.

Myymäläneuvostot ja N. M.-toimikunnat.

Myymäläneuvostot:

Eri myymäläneuvostoihin kuuluivat seuraavat henkilöt:

Myymälä N:o 1: H. Paldanius, E. Soronen, J. Raappana, K. Päckilä ja A. Saarela.

Myymälä N:o 2: J. Kantola, H. V. Hurskainen, K. Jurva, K. Lalli nuorempi ja H. Teppo.

Myymälä N:o 3: Olli Paaso, K. Huovinen, J. Rautio, I. Veijo ja J. Pernu.

Myymälä N:o 4: E. Ravaska, E. Klaari, E. Piukkula, H. Niemelä ja J. Tolonen-Kyröläinen.

Myymälä N:o 5: Ida Tapio, Hildu Ellilä, Anni Ellilä, A. Metsovaara ja Kustaa Kauppila.

Myymälä N:o 6: H. Laurila, Y. Kakko, K. Juusola-Piste, E. Räihä ja E. Annala.

Myymälä N:o 7: J. Kaisto, K. Katiska, E. Heinikoski, H. Pyykkö ja Hilda Huovi.

Myymälä N:o 8: A. Jalo, T. Kyrönniemi, M. Siurua-Hirvelä, J. Kaarre ja K. Jalo.

Myymälä N:o 9: K. Raappana, E. Kurttila, H. Kurttila, Tilda Kauppi ja J. Kantola.

Myymälä N:o 10: A. Kaukko, M. Siurua, A. Maanjuuri, A. Ruonakangas ja H. Räihä.

N. M.-toimikunnat:

Myymälä N:o 1: Hanna Liedes, Anna Koskela, Anna Päckilä, Lyyli Paldanius, E. Soronen ja Y. Salonen.

Myymälä N:o 2: Hilda Kukkola, Martta Halonen, Hanna Lalli, Jenni Kuninkaanniemi, Toini Katajamäki, Aili Halonen ja J. Kantola.

Myymälä N:o 3: Aune Ahtola, Jenni Väre, Kaisa Paaso, Tyyne Paaso, Hilda Pernu ja O. Paaso.

Myymälä N:o 4: Aune Konu, Jenni Piukkula, Aune Klaari, Elma Niemelä, Anna Ruotsala ja Hilda Piukkula.

Myymälä N:o 5: Hildur Ellilä, Anni Ellilä, Maija Metsovaara, Eva Jaara ja Saimi Järvenpää.

Myllykangas: Ida Tapio, Helmi Herrala, E. Junes, E. Kauppi ja H. Kyröläinen.

Myymälä N:o 6: Hanna Annala, Aino Räihä, Anna Annala, Katri Päckilä, Martta Laurila, H. Laurila ja Selma Juusola.

Myymälä N:o 7: Anna Kaisto, Hilja Juutinen, Katri Heinikoski, Hilda Huovi ja Hellin Saavalainen.

Myymälä N:o 8: Tilda Kauppi, Anna Puolakka, Maija Kaikkonen, Aili Meriläinen, Aune Kaisto, Maija Kaikkonen ja K. Raappana.

Ojakylä: Lahja Rödlin, Emma Lepistö, Aino Kaikkonen, Aili Kaikkonen ja Eila Liedes.

Tarkkailu.

Hallintoneuvoston määrääminä kassantarkkailijoina ovat toimineet Hannes Kaikkonen ja Olli Paaso. Säästökassan perusteellisen tarkastuksen on suorittanut OTK:n edustaja T. Silvo. Tilintarkastuksen KK:n edustajat Kosti Lehto ja Jorma Piirainen sekä paikalliset tarkastajat Juuso Väre ja Yrjö Kakko.

Toimihenkilöt.

Kesäkuun alussa siirtyi kuudetta vuotta Iin Osuuskaupan r.l. liikkeenhoitajana toiminut herra Yrjö Salonen Oitin Osuusliikkeen johtajaksi. Hänen tilalleen valittiin myymälänhoitaja Lauri Grönroos, Alavuden Osuusliikkeestä. Myös muutamia muita henkilömuutoksia ja siirtoja tapahtui viime vuoden aikana. Osuuskunnan palveluksessa oli vuoden päättyessä 22 henkilöä, jakaantuen toimialojen mukaan seuraavasti:

	Naisia	Miehiä	Yhteensä
Konttori	1	1	2
Myymälät	14	1	15
Varasto ja kuljetustyöt	—	3	3
Leipomo	2	—	2
Koko henkilökunta	17	5	22

Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema.

Tulos kertomusvuoden liiketoiminnasta oli heikompi kuin edellisenä vuonna, joka olikin tulokseen nähden parhain liikkeemme tähän astisen toiminnan aikana saavutetuista. Vaikka myyntimme kohosikin 14.88 % edellisen vuoden myyntiin verrattuna, kohosivat liikekustannukset kutakuinkin samassa suhteessa, mutta bruttoylijäämä sitävastoin laski 1.58 %. Tulokseen vaikuttavina tekijöinä voidaan mainita, paitsi alhaista hinnoittelua, josta jäsenistömme on hyötynyt välittömästi, myös kuluneen vuoden aikana tapahtuneet hintain laskut sekä kevätkaudella laajaksi paisunut velkakauppa,

joka on aiheuttanut tappiota sekä poistojen että korkomenojen muodossa. (Liikkeemme johtokunta, asiaa harkittuaan, onkin kieltänyt sääntöjen vastaisen velkakaupan.) Edellä mainitsemistamme heikentävistä seikoista huolimatta, voimme todeta, että liiketoiminnan tulos kertomusvuodelta on tyydyttävä ja että liikkeemme taloudellinen asema kuluneen vuoden aikana huomattavasti vahvistui.

Tiliasema 31. 12. 1938.

Tilinpäätös

Omaisuus-

Varat:

Rahaa kassassa	45.878:52
Tavaravarastot	1.321.180:99
Saatavat	76.158:10
Perimättöm. vak. maks.	500:—
Apulainasaatavat	9.050:—
Sijoitukset	157.200:—
Kalustot	118.480:—
Kiinteistöt	851.717:62
	Mk 2.580.165:23

Tulos-

Menot:

Palkat	231.735:80
Lämpö, valo ja puhtaanapito	31.565:11
Posti- ja puhelinkulut	15.510:83
Kaluston korjaus	6.883:09
Vuokrat	6.492:20
Inventoimiskulut	3.498:23
Eroittamattomat kulut	14.868:08
Korkomenot	94.273:37
Kiinteistökulut	48.410:32
Leipomon käyttövoima	7.458:—
Vakuutukset	8.881:—
Valistus- ja huolto	19.940:67
Hallinto- ja tarkkailu	21.042:83
Mainoskulut	7.919:40
Verot	17.334:75
Konttoritarvikkeet ja painatustyöt	3.809:99
Kaluston poisto	13.165:—
Ylijäämä v:lta 1938	118.976:15
	Mk 671.764:82

31. 12. -38.

tase.**Velat:**

Tilivelat	904.639:21
Kiinnelainat	54.000:—
Säästökassatalletukset	1.224.904:64
Osuuspääoma	28.451:29
Rahastot	249.193:94
Ylijäämä v:lta 1938	118.976:15

Mk 2.580.165:23

tase.**Tulot:**

Myynnin ja tuotannon bruttoylijäämä	560.498:01
OTK:n ylijäämän palautus	28.190:—
Vuosialennukset	47.102:95
Kassa-alennukset	31.369:31
Korkotuloja	2.397:55
Kiinteistö	2.207:—

Mk 671.764:82

Ylijäämän käyttöehdotus.

Tehtyjen poistojen jälkeen jää tilikauden puhtaaksi ylijäämäksi mk 118.976:15 ja ehdottaa johtokunta sen käytettäväksi seuraavalla tavalla:

Vararahastoon sääntöjen mukaan 50 %		59.488:08
Käyttörahastoon ” ” 10 %		11.897:61
Osuuspääomalle korkoa 6 %		1.707:08
Ylijäämän palautukseen 2 %		45.883:38
		<u>Mk 118.976:15</u>

Jos edelläoleva johtokunnan ehdotus hyväksytään tulee osuuskunnan rahastot olemaan seuraavan suuruiset:

Vararahasto		247.861:66
Käyttörahasto		48.814:15
Apulainarahasto		10.695:41
Osuuspääoman korkorahasto		2.708:41
Osuuspääoma		28.451:29
		<u>Mk 348.530:92</u>

Iissä, helmikuun 27 p:nä 1939.

J o h t o k u n t a.

Lauri Grönroos.

H. H. Niskanen.

J. Liedes.

O. Paaso.

J. Kantola.

Tilintarkastuslausunto.

Iin Osuuskaupan r.l. varsinaisen osuuskuntakokouksen valitsemina olemme suorittaneet osuuskaupan vuoden 1938 tilien tarkastuksen. Tutustuttuamme tilinpitoon, pöytäkirjoihin, asiapapereihin sekä käytännössä oleviin valvonta- ja tarkkailutapoihin olemme todenneet seuraavaa:

1. Tilien avaus oli suoritettu oikein samoin kuin tilinpäätöskin. Kirjanpito siihen liittyvine erikoisjärjestelmineen on tarkoituksenmukaisesti järjestetty ja oli se oikein ja huolellisesti hoidettu.
2. Kassavarojen hoito sekä tulo- ja menotositteiden kirjaus olivat moitteettomalla kannalla. Käteiskassa oli laskettaessa kassatilin saldon mukainen.
3. Tilinpäätöksen perusteet ovat mielestämme hyväksyttävät niinhyvin tavaravarastoihin kuin muihinkin omaisuusosiin nähden. Velkaerät, säästökassan saldo, osuuspääoma ja osuuskunnan rahastot niihin luettuina olivat oikein merkitty tilinpäätökseen.
4. Osuuskaupan hallinnossa ja hoidossa on noudatettu osuuskunnan sekä säästökassan sääntöjen määräyksiä, lukuunottamatta velkakaupan harjoittamista. Eri omaisuususerät on palovakuutettu kohtuullisista määristä. Kiinteistöjen omistus- y.m. asiapaperit ovat saamiemme selostusten mukaan kunnossa. Kun lisäksi saatoimme todeta, että osuuskunnan asioita on hoidettu huolellisesti, ja kun muutenkaan ei ilmaantunut huomauttamisen aihetta, ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin, että- tili- ja vastuuvolvollisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1938, kuitenkin ehdolla, että saatavat sitä ennen peritään.

Johtokunnan ylijäämäkäyttöehdotus on sääntöjen mukainen, joten puollamme sen hyväksymistä.

lissä, 7 p:nä helmikuuta 1939.

K o s t i L e h t o.

KK:n määräämä tilintarkastaja.

J o r m a P i i r a i n e n.

KK:n määräämä tilintarkastaja.

J. V ä r e.

Osuuskuntakokouksen valitsema
tilintarkastaja.

Y r j ö K a k k o.

Osuuskuntakokouksen valitsema
tilintarkastaja.

Hallintoneuvoston lausunto.

Tutustuttuaan johtokunnan laatimaan toimintakertomukseen ja tilinpäätökseen v:ltä 1938 sekä tilintarkastajain lausuntoon jättää hallintoneuvosto toiminta- ja tilikertomuksen arvoisan osuuskuntakokouksen käsiteltäväksi ehdottaen, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja että johtokunnan ehdotus ylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

lissä, 19 p:nä maaliskuuta 1939.

Hallintoneuvoston puolesta:

H e i k k i R ä i h ä.

Varapuheenjohtaja.

K a r l J u r v a.

Sihteeri.

Keskusjärjestöt.

Kulutusosuuskuntien Keskusliiton tehtäviin kuuluu, kuten tunnettua, osuuskaupapolitiikan ohjaaminen, osuuskaupallisen valistus- ja kasvatustyön suorittaminen, liikkeenhoidollinen neuvonta, tilintarkastustyö sekä toimenvälitys. Näiden tehtävien ohella KK harjoittaa paperitavarain tukkukauppaa ja omistaa kirjapainon, kirjansitomon, paperipussitehtaan, tarkkailuvälinetehtaan, paperinliimauslaitoksen, leimasintehtaan ja metallitehtaan. KKn liikevaihto viime vuoden aikana nousi 24.0 milj. markkaan. Lisäys edelliseen vuoteen verarattuna oli 2.5 milj. markkaa.

Vuoden kuluessa perustettiin kolme uutta osuusliikettä, nimittäin Ol. Laatokka (Lahdenpohjan kauppala), Andelsaffären Ådalen (Närpiö) ja Ol. Paavonseutu (Saarijärvi). Näistä Aa. Ådalen ja Ol. Paavonseutu eivät vielä v. 1938 aikana aloittaneet toimintaansa. Kun KKn jäseniksi liittyi vuoden aikana jo edellisenä vuonna perustetut Pihtiputaan Ok. (Pihtipudas) ja Taka-Lapin Ol. (Petsamo, Salmijärvi), lisääntyi KKn jäsenosuusliikkeiden luku kolmella eli 122:sta 125:een. Sen lisäksi on KKn jäsenenä kolme keskusjärjestöä.

Osuusliikkeisiin liittyi vuoden aikana 35 701 uutta jäsentä. Toisalta jäseniä erosi, erotettiin tai kuoli yhteensä 12 136. Täten osuusliikkeiden jäsenmäärä lisääntyi 23 565:llä ja vuoden päättyessä se oli 306 160.

Osuusliikkeiden liikevaihto nousi viime vuoden aikana 2 082.9 milj. markkaan. Liikevaihdon lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 234.6 milj. markkaa eli 12.7 %.

Osuusliikkeiden myymäläin lukumäärä viime vuoden päättyessä oli 2 331. Lisäys vuoden aikana oli 173.

Osuusliikkeiden säästökassain talletuskanta oli vuoden päättyessä 400.7 milj. markkaa. Vuoden aikana tuotiin säästökassoihin 178.4 milj. mk ja otettiin 142.2 milj. mk, joten säästöön tuotiin 36.2 milj. mk enemmän kuin säästöstä otettiin. Kun pääomiin vuoden aikana liitettiin korkoja 15.1 milj. mk, oli lopullinen talletuskannan lisäys 51.3 milj. mk. Vastakirjain lukumäärä vuoden päättyessä oli 148 209. Lisäys vuoden aikana oli 3 742.

Osuustukku kaupan r.l. liikevaihto v. 1938 oli 1 195 930 015 mk. Liikevaihdon lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 101.2 milj. mk eli 9.2 %.

OTKn omista tuotantolaitoksista lähetettyjä tuotteita laskutettiin 228 853 923 mk:n arvosta. Lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 6.8 milj. mk. eli 3.1 %.

Eri tuotantolaitosten kehitys oli seuraavanlainen:

Kahvipaahtimo lähetti viime vuonna 2 829 233 kg paahdettua kahvia. OTKn välittämästä koko kahvimäärästä kulki siten jo 80.2 % paahtimon kautta. Edellisenä vuonna oli paahtimon lähettämän kahvin määrä 2 289 828 kg, joten lisäys viime vuonna oli 539 405 kg eli 23.6 %. Lähetetyn kahvin raha-arvo oli 60.3 milj. mk ja oli siinä lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna 3.3 %.

Helsingin myllystä lähetettiin viime vuonna 10 089 077 kg erilaisia vehnäjauhoja, 2 097 861 kg kau-rahiutaleita ja 4 559 816 kg erilaisia rehuja, eli yhteensä 16 746 754 kg, raha-arvoltaan 59.6 milj. markkaa. Edellisenä vuonna oli määrä 13 893 748 kg ja raha-arvo 55.5 milj. mk.

Jääsken ruisjauhomyllystä lähetettiin jauhoja kaikkiaan 6 455 409 kg, raha-arvoltaan 17.6 milj. mk. Edellisenä vuonna lähetettiin 8 840 550 kg, ja oli lähetettyjen jauhojen raha-arvo 26 milj. markkaa. Jauhatusmäärän vähennys johtuu pääasiassa viime kesän hyvästä kotimaisesta ruissadosta ja rahamäärän suhteellinen alentuminen alemmista hinnoista.

Margariinitehtaalta lähetettiin margariinia ja tekoihraa yhteensä 2 112 548 kg, raha-arvoltaan 25.3 milj. mk. Edellisenä vuonna lähetettiin yhteensä 1 897 640 kg ja oli lähetetyn määrän raha-arvo silloin 23.4 milj. markkaa. Lähetetyn tavaran määrässä oli lisäystä 11.8 %, mutta raha-arvossa vain 8.3 %.

Pukimön valmisteiden viime vuoden laskutukseen toimitetun määrän raha-arvo oli 20.9 milj. mk, edellisenä vuonna 19.5 milj. markkaa. Lisäys 7.6 %.

Neulomon valmisteiden viime vuoden laskutukseen toimitetun määrän raha-arvo oli 13.9 milj. mk, johon sisältyvät myös valtiolle toimitetut äitiysavustuspakkaukset. Edellisen vuoden laskutusten määrä oli 10.7 milj. mk.

Naisten pukimo lähetti vuoden kuluessa valmisteitansa kauppaan 1.6 milj. markan arvosta. Siinä oli lisäystä edellisestä vuodesta 1.6 %.

Vuodevaatetehtaan valmisteita lähetettiin 4.2 milj. markan arvosta. Tässä määrässä oli lisäystä 18.9 %.

Teknokemiallisesta tehtaasta lähetettyjen tuotteiden raha-arvo oli 9.5 milj. markkaa ja lisäys edellisestä vuodesta 3.7 %.

Tulitikkutehdas lähetti 52 842 laat. à 1 000 rasiaa, josta määrästä osa meni ulkomaille. Toimitetun tavaran raha-arvo, 5.8 milj. markkaa, oli 4.9 % pienempi kuin edellisenä vuonna. Huomioon on kuitenkin otettava, että edellisen vuoden raha-arvoon sisältyi 2.3 milj. markkaa tulitikkuveroa, jota viime vuonna ei kannettu.

Lihanjalostustehtas Viipurissa on jatkuvasti saanut tuotteillaan tasaisesti lisääntyvän menekkin. Viime vuonna lähetetyn tavaran raha-arvo oli 9.9 milj. mk ja lisäys 25.3 %.

Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Kansamyönsi vuoden 1938 aikana uusia henki-, ryhmähenki- ja hautausvakuutuksia 212.2 milj. markan määrälle. Varsinaisten henkivakuutusten hankinta nousi 22 962 vakuutukseen 204.1 milj. markan vakuutussummalle. Lisäys edellisestä vuodesta on vakuutusten luvussa 1 728 kpl eli 8.1 % ja vakuutussummassa 24.2 milj. markkaa eli 13.5 %. Hankintatulos on sekä vakuutusten luvussa että vakuutussummassa parempi kuin koskaan aikaisemmin.

Uudet henkivakuutukset tulivat edelleen hyvin lunastetuiksi. Kun lisäksi vanha vakuutuskanta pysyi hyvin voimassa ja kuolleisuus muodostui kohtuulliseksi, voitiin vakuutuskantaan saada suurempi lisäys kuin koskaan aikaisemmin. Vuoden lopussa nousi koko henkivakuutuskanta yli 1.300 milj. markan.

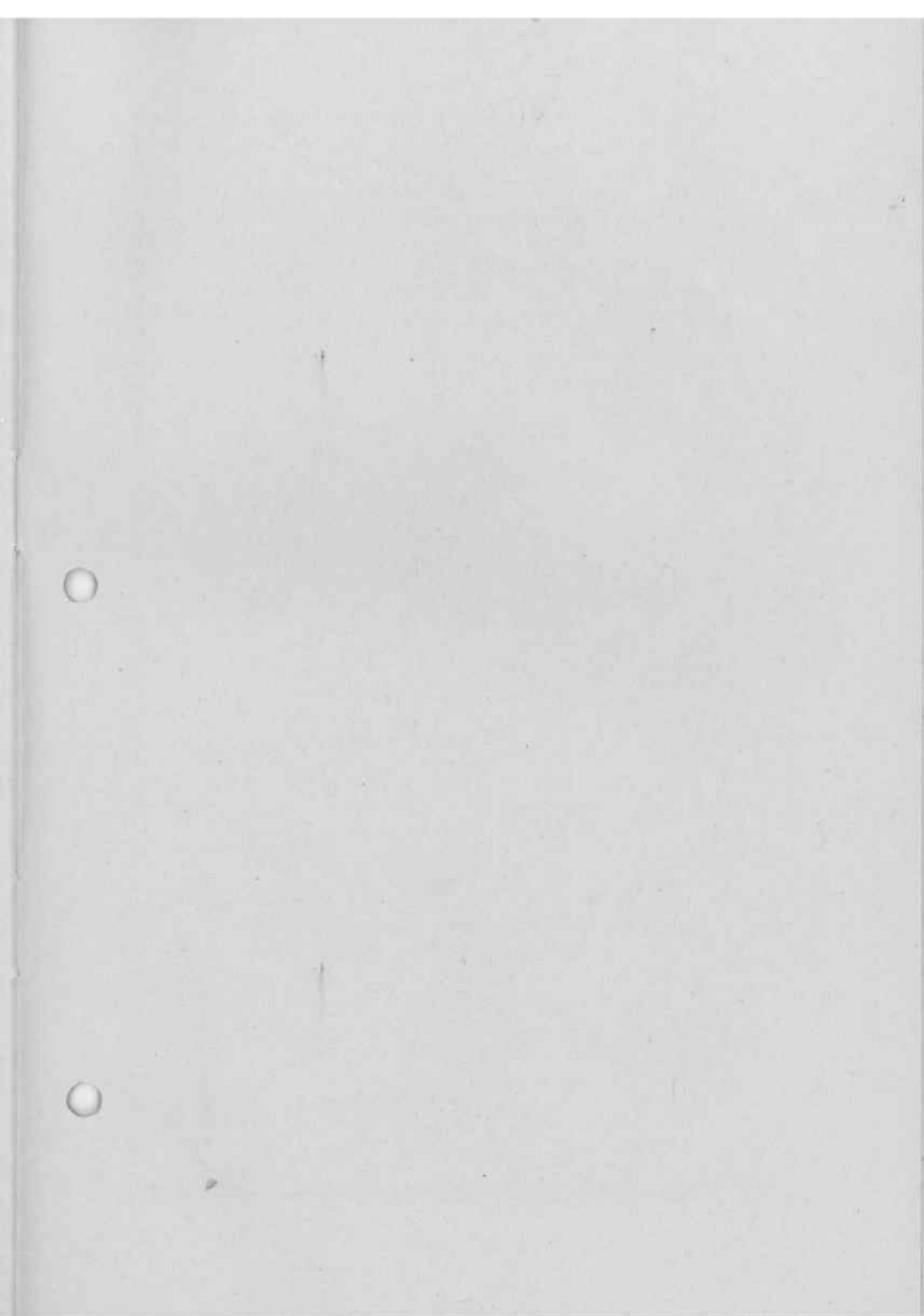
Keskinäinen Palo- ja Tapaturmavakuutusyhtiö Kansan palovakuutusosaston suoraan hankkimien palovakuutusten kanta nousi vuoden 1938 päättyessä 62 337 vakuutukseen 2 742.5 milj. markan vakuutussummalle. Lisäys edellisestä vuodesta on vakuutusten luvussa 5 964 ja vakuutussummassa 353.9 milj. mk. Palovahinkoja sattui vuoden kuluessa suo-

raan hankitussa kannassa 195 eli 34 enemmän kuin edellisenä vuonna. Palokorvauksiin käytettiin 1.6 milj. mk eli 0.2 milj. mk enemmän kuin edellisenä vuonna.

Myöskin tapaturmavakuutusosaston toiminta osoitti suotuisaa kehitystä. Vakuutuskantaan voitiin merkitä huomattava lisäys ja korvaukset pysyivät edelleen koh-
tuullisina.

Kuluneen vuoden aikana liitettiin Palo-Kansan toimintaan myös uusi vakuutushaara, nimittäin liikennevakuutus. Vuoden päättyessä oli näitä vakuutuksia voimassa noin 1 000 kpl.

Eläkelaitos Tuen vakuutettujen luku lisääntyi vuoden 1938 aikana 684:llä, nousten 3 630:een. Vakuutettujen vuotuinen eläkesumma kasvoi 5.6 milj. markalla, nousten vuoden lopussa 27.9 milj. markkaan.

Pienelläkin uhrauksella

saatte maastanne runsaamman sadon,
kun annatte maalle siitä puuttuvia
kasvinravintoaineita apulannoituksella

Kokemus on osoittanut, että apulan-
tojen käyttö kannattaa. Hankkikaa
senvuoksi nämä tarvikkeet ajoissa

Meillä on varastossamme:

Kotka- ja Superfosfaattia

Kalисуolaa

Kalkkisalpietaria

Chilesalpietaria ja Tuomaskuonaa

saapuu heti huhtikuun alkupäivinä.
Kun lisäksi hankitte vielä kunnollisen
ja itäväisyydeltään taatun siemenen,
niin tyytyväisin mielin voitte silloin
odottaa hyvää satoa.

Kevätkylvöjä varten olemme varan-
neet taatusti kunnollisia, kauran, veh-
nän, timotein, apilan, peluskin, sekä
erilaisten juurikasvien

Siemeniä

Hintamme ovat tunnetusti sopivat
ja siksi maanviljelijät rientävätkin
päättämään apulanta- ja siemenkaupat
meillä. Ja se kyllä kannattaa, mutta
pitäkää varanne, ennenkuin varastot
loppuvat.

Iin Osuuskauppa r.l.

Oulu, 1939
Kustannusosakeyhtiö
Pohjolan Työ
kirjapaino

